

Parlamentul
Republicii Moldova

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroului permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative.

Anexă:

1. Proiectul de lege

2. Nota informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	214	
"Ad"	09	2021
Ora		

Handwritten signatures:
Eduard Eșanu
Vitalie
Ralu Moraru

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

Handwritten signatures of Deputies:
Sergiu Litvinenco
Z. Nicolaeșcu Croft
BABIU ION
ARTUR MIJA
MARIA GONȚA
Agheorghiesei Gh.
MURDARIU-POJOGA
Agheorghiesei Gh.
Mihail Ducea
Adrian Marcela
Mădălina Vasile

Other handwritten signatures:
Ion Spăc
Ion Grosu
Chim George
Stancu Alexu
Chivu Gor
Larisa Măruș
Morozova
Nehai Popsei
Artemie Patânoi

Victor Spînu

Bascaiu Gelia

Davidovici Natalia

Pasot Juvie

Aluina
Dobrybur
de J.

LEGE
pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 15 din Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117–126BIS), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (1) se completează cu literele g) și h) cu următorul cuprins:

„g) se constată executarea necorespunzătoare sau neexecutarea obligațiilor, prerogativelor sau atribuțiilor sale;

h) se constată, în rezultatul controlului parlamentar efectuat în condițiile legii, o activitate defectuoasă.”

se completează cu alineatul (1¹) și alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) La stabilirea temeiului de revocare din funcție pe motivul executării necorespunzătoare sau neexecutării obligațiilor, prerogativelor, atribuțiilor de serviciu sau pe motivul aprecierii activității autorității ca fiind defectuoasă, comisia parlamentară de profil va analiza în mod obiectiv și transparent managementul instituțional, deciziile adoptate de autoritate, rapoartele de activitate ale autorității, rapoartele de audit, plângerile, reclamațiile, petițiile, obiectivele individuale de activitate și indicatorii de performanță a persoanei evaluate sau alte date și informații relevante acumulate sau prezentate comisiei. În baza analizei efectuate, comisia parlamentară de profil întocmește un raport prin care apreciază competențele manageriale și competențele profesionale a membrului Consiliului de Administrație, modul în care acesta își realizează obligațiile și atribuțiile de serviciu, ori, după caz, eficiența activității instituției. În procesul examinării temeiurilor de revocare din funcție, comisia parlamentară de profil poate audia membrii Consiliului de Administrație, orice angajat al instituției în care aceștia activează, precum și poate solicita și primi orice informații relevante de la persoane fizice sau juridice. În cazul în care comisia parlamentară de profil constată existența temeiurilor de revocare din funcție prevăzute la alin.(1) lit. g) și h), aceasta întocmește un raport motivat în care se indică faptele, împrejurările și circumstanțele care servesc drept temei pentru revocarea din funcție și îl remite plenului Parlamentului.

(1²) În baza raportului Comisiei economie, buget și finanțe, Parlamentul cu votul majorității deputaților, poate revoca din funcție membrii Consiliului de

Administrație. Hotărârea Parlamentului de revocare din funcție a membrului Consiliului de Administrație poate fi contestată în instanța de judecată în condițiile și termenii prevăzuți de Codul administrativ.”

Art. II. – Articolul 44 din Legea concurenței nr.183/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193–197, art.667), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (2) se completează cu literele h) și i) cu următorul cuprins:

„h) se constată executarea necorespunzătoare sau neexecutarea obligațiilor, prerogativelor sau atribuțiilor sale;

i) se constată, în rezultatul controlului parlamentar efectuat în condițiile legii, activitate defectuoasă.”

se completează cu alineatul (2¹) și alineatul (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) La stabilirea temeiului de revocare din funcție pe motivul executării necorespunzătoare sau neexecutării obligațiilor, prerogativelor, atribuțiilor de serviciu sau pe motivul aprecierii activității autorității ca fiind defectuoasă, comisia parlamentară de profil va analiza în mod obiectiv și transparent managementul instituțional, actele adoptate de autoritate, rapoartele de activitate ale autorității, rapoartele de audit, plângerile, reclamațiile, petițiile, obiectivele individuale de activitate și indicatorii de performanță a persoanei evaluate sau alte date și informații relevante acumulate sau prezentate comisiei. În baza analizei efectuate, comisia parlamentară de profil întocmește un raport prin care apreciază competențele manageriale și competențele profesionale a membrului Plenului Consiliului Concurenței, modul în care acesta își realizează obligațiile și atribuțiile de serviciu, ori, după caz, eficiența activității instituției. În procesul examinării temeiurilor de revocare din funcție, comisia parlamentară de profil poate audia membrii Plenului Consiliului Concurenței precum și orice angajat al instituției în care aceștia activează, precum și poate solicita și primi orice informații relevante de la persoane fizice sau juridice. În cazul în care comisia parlamentară de profil constată existența temeiurilor de revocare din funcție prevăzute la alin.(1) lit. h) și i), aceasta întocmește un raport motivat în care se indică faptele, împrejurările și circumstanțele care servesc drept temei pentru revocarea din funcție și îl remite plenului Parlamentului.

(2²) În baza raportului Comisiei economie, buget și finanțe, Parlamentul cu votul majorității deputaților, poate revoca din funcție membrii Plenului Consiliului Concurenței. Hotărârea Parlamentului de revocare din funcție a membrului Plenului Consiliului Concurenței poate fi contestată în instanța de judecată în condițiile și termenii prevăzuți de Codul administrativ.”

Art. III. – Articolul 81 din Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice

(Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.424–429, art.666), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (11) se completează cu literele f) și g) cu următorul cuprins:

„f) constatării executării necorespunzătoare sau neexecutarea obligațiilor, prerogativelor sau atribuțiilor sale;

g) constatării, în rezultatul controlului parlamentar efectuat în condițiile legii, a unei activități defectuoase.”

se completează cu alineatul (2¹) și alineatul (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) La stabilirea temeiului de revocare din funcție pe motivul executării necorespunzătoare sau neexecutării obligațiilor, prerogativelor, atribuțiilor de serviciu sau pe motivul aprecierii activității autorității ca fiind defectuoase, comisia parlamentară de profil va analiza în mod obiectiv și transparent managementul instituțional, deciziile adoptate de autoritate, rapoartele de activitate ale autorității, rapoartele de audit, plângerile, reclamațiile, petițiile, obiectivele individuale de activitate și indicatorii de performanță a persoanei evaluate sau alte date și informații relevante acumulate sau prezentate comisiei. În baza analizei efectuate, comisia parlamentară de profil întocmește un raport prin care apreciază competențele manageriale și competențele profesionale a consilierului pentru soluționarea contestațiilor, modul în care acesta își realizează obligațiile și atribuțiile de serviciu, ori, după caz, eficiența activității instituției. În procesul examinării temeiurilor de revocare din funcție, comisia parlamentară de profil poate audia consilierii pentru soluționarea contestațiilor, precum și orice angajat al instituției în care aceștia activează, inclusiv poate solicita și primi orice informații relevante de la persoane fizice sau juridice. În cazul în care comisia parlamentară de profil constată existența temeiurilor de revocare din funcție prevăzute la art.81 alin.(11) lit. f) și g), aceasta întocmește un raport motivat în care se indică faptele, împrejurările și circumstanțele care servesc drept temei pentru revocarea din funcție și îl remite plenului Parlamentului.

(2²) În baza raportului Comisiei economie, buget și finanțe, Parlamentul cu votul majorității deputaților, poate revoca din funcție consilierul pentru soluționarea contestațiilor. Hotărârea Parlamentului de revocare din funcție a consilierul pentru soluționarea contestațiilor poate fi contestată în instanța de judecată în condițiile și termenii prevăzuți de Codul administrativ.”

la alineatul (15), după cuvintele „mandatului directorului general poate fi” se completează cu textul „înaintată de cel puțin 5 deputați sau poate fi”.

Art. IV. – Articolul 77 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.462-466, art.766), se modifică după cum urmează:

alineatul 4 se completează cu literele j) și k) cu următorul cuprins:

„j) constatării executării necorespunzătoare sau neexecutarea obligațiilor, prerogativelor sau atribuțiilor sale;

k) constatării, în rezultatul controlului parlamentar efectuat în condițiile legii, a unei activități defectuoase.”

se completează cu alineatul (4¹) și alineatul (4²) cu următorul cuprins:

„(4¹) La stabilirea temeiului de vacanța funcției pe motivul executării necorespunzătoare sau neexecutării obligațiilor, prerogativelor, atribuțiilor de serviciu sau pe motivul aprecierii activității autorității ca fiind defectuoase, comisia parlamentară de profil va analiza în mod obiectiv și transparent managementul instituțional, deciziile adoptate de autoritate, rapoartele de activitate ale autorității, rapoartele de audit, plângerile, reclamațiile, petițiile, obiectivele individuale de activitate și indicatorii de performanță a persoanei evaluate sau alte date și informații relevante acumulate sau prezentate comisiei. În baza analizei efectuate, comisia parlamentară de profil întocmește un raport prin care apreciază competențele manageriale și competențele profesionale a membrului Consiliului Audiovizualului, modul în care acesta își realizează obligațiile și atribuțiile de serviciu, ori, după caz, eficiența activității instituției. În procesul examinării temeiurilor de revocare din funcție, comisia parlamentară de profil poate audia membrii Consiliului Audiovizualului sau orice angajat al instituției în care aceștia activează, precum și poate solicita și primi orice informații relevante de la persoane fizice sau juridice. În cazul în care comisia parlamentară de profil constată existența temeiurilor de revocare din funcție prevăzute la art.77 alin.(4) lit. j) și k), aceasta întocmește un raport motivat în care se indică faptele, împrejurările și circumstanțele care servesc drept temei pentru revocarea din funcție și îl remite plenului Parlamentului.

(4²) În baza raportului Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Parlamentul cu votul majorității deputaților, poate revoca din funcție membrul Consiliului Audiovizualului. Hotărârea Parlamentului de revocare din funcție a membrului Consiliului Audiovizualului poate fi contestată în instanța de judecată în condițiile și termenii prevăzuți de Codul administrativ.”

Art. V. – Articolul 10 din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.364-370, art.620), se modifică după cum urmează:

alineatul (12) se completează se completează cu literele f) și g) cu următorul cuprins:

„f) constatare a executării necorespunzătoare sau neexecutarea obligațiilor, prerogativelor sau atribuțiilor sale, indiferent de prezența culpei;

g) constatare, în rezultatul controlului parlamentar efectuat în condițiile legii, a unei activități defectuoase.”

alineatul (13) va avea următorul cuprins:

„(13¹) La stabilirea temeiului de revocare indicate la alin.(12) lit.f) și g), comisia parlamentară de profil va analiza în mod obiectiv și transparent managementul instituțional, deciziile adoptate de autoritate, rapoartele de activitate ale autorității, rapoartele de audit, plângerile, reclamațiile, petițiile, obiectivele individuale de activitate și indicatorii de performanță a persoanei evaluate sau alte date și informații relevante acumulate sau prezentate comisiei. În baza analizei efectuate, comisia parlamentară de profil întocmește un raport prin care apreciază competențele manageriale și competențele profesionale a directorului Consiliului de administrație, modul în care acesta își realizează obligațiile și atribuțiile de serviciu, ori, după caz, eficiența activității instituției. În procesul examinării temeiurilor de revocare din funcție, comisia parlamentară de profil poate audia directorii Consiliului de administrație, orice angajat al instituției în care aceștia activează, precum și poate solicita și primi orice informații relevante de la persoane fizice sau juridice. În cazul în care comisia parlamentară de profil constată existența temeiurilor de revocare din funcție prevăzute la alin.(12) lit. f) și g), comisia întocmește un raport motivat în care se indică faptele, împrejurările și circumstanțele care servesc drept temei pentru revocarea din funcție și îl remite plenului Parlamentului. În baza raportului Comisiei economie, buget și finanțe, Parlamentul cu votul majorității deputaților, poate revoca din funcție directorul Consiliului de administrație. Hotărârea Parlamentului de revocare din funcție a directorului Consiliului de administrație poate fi contestată în instanța de judecată în condițiile și termenii prevăzuți de Codul administrativ.”

„(13²) În cazul în care se propune revocarea directorului Consiliului de administrație care exercită și atribuțiile de director general, comisia parlamentară de profil propune concomitent candidatura directorului Consiliului de administrație care urmează să asigure interimatul funcției de director general până la investirea, în conformitate cu alin.(11), a unuia dintre directorii Consiliului de administrație în funcția de director general, după ocuparea tuturor locurilor vacante de directori ai Consiliului de administrație.”

Art. VI. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative

Prezentul proiect de lege vizează modificarea Legii nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, Legii concurenței nr.183/2012, Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice, Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 și a Legii nr.174/2017 cu privire la energetică cu prevederi ce ar permite responsabilizarea conducătorilor unor autorități publice aflate sub control parlamentar și instituirea unui mecanism de control și de sancționare a conducătorilor acelor organe care își desfășoară atribuțiile lor de serviciu într-o manieră neconformă și necorespunzătoare cu legea, prin revocarea lor din funcție.

Trebuie de menționat că cadrul legal actual nu prevede pîrghii de a efectua un veritabil control asupra activității autorităților publice autonome responsabile în fața Parlamentului sau a conducătorilor acestora, lucru care poate prejudicia imaginea acestor autorități publice atît timp cît conducătorii acestor autorități nu pot fi revocați din funcție pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor și atribuțiilor conferite acestora prin lege. În acest sens și în scopul asigurării aplicării în practică a prevederilor art.23 alin.(3) din Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, care prevede că *Neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către persoana cu funcție de demnitate publică a obligațiilor, prerogativelor și competențelor sale, indiferent de prezența culpei, poate atrage după sine revocarea sau eliberarea din funcție*, se propune operarea modificărilor legislative astfel încît organul care numește persoana într-o funcție de demnitate publică să aibă posibilitatea de a-l revoca din funcție în cazul în care se constată că aceea persoană a executat necorespunzător sau nu a executat obligațiile, prerogativele sau atribuțiile sale.

În ceea ce ține de modificările legislative care propun acordarea dreptului Parlamentului de revoca din funcție membrii autorităților publice autonome urmare a audierii rapoartelor anuale de activitate, menționăm că această modificare vine să responsabilizeze organele de conducere ale acestor autorități în fața Parlamentului.

Potrivit art.128 al Regulamentului Parlamentului, autoritățile sunt obligate să prezinte rapoarte anuale în plenul Parlamentului în termenele prevăzute de legislația în vigoare, iar Parlamentul, pe marginea rapoartelor prezentate, poate decide adoptarea unei hotărâri.

Reținem că legislația specială care reglementează domeniile vizate stabilește responsabilitatea organelor de conducere față de Parlament, însă o procedură clară de responsabilizare în acest sens nu există, astfel că:

- Potrivit art.1 alin.(1) al Legii nr.192/1998, Comisia Națională a Pieței Financiare este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, iar

potrivit art.25 alin.(1) lit a), Președintele acesteia poartă răspundere în fața Parlamentului pentru îndeplinirea de către Comisia Națională a sarcinilor atribuite acesteia prin lege. CNPF prezintă anual Parlamentului, pînă la data de 1 iunie, un raport care se examinează în ședință plenară a Parlamentului și care include informația privind funcționarea pieței financiare nebankare și privind activitatea sa în anul precedent.

- Conform art.32 alin.(1) al Legii nr.183/2012, Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, iar potrivit art.40 alin.(1) lit.a), Președintele Consiliului Concurenței poartă răspundere în fața Parlamentului pentru îndeplinirea de către Consiliu a atribuțiilor acestuia prevăzute de actele legislative și normative din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității. Consiliul Concurenței întocmește anual un raport privind activitatea sa, aceasta se adoptă de către Plenul Consiliului Concurenței și se prezintă anual Parlamentului pînă la data de 1 iunie.

- Potrivit art.80 alin.(4) al Legii nr.131/2015, Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor prezintă Parlamentului, pînă la data de 15 martie a fiecărui an, un raport anual de performanță, care include date și analize cu privire la cazurile de soluționare a contestațiilor.

- Conform art.79 alin.(3) al Legii nr.174/2018, Președintele Consiliului Audiovizualului este responsabil de activitatea Consiliului în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, iar potrivit alin.(4) lit.f), Președintele Consiliului Audiovizualului prezintă Parlamentului raportul anual de activitate al Consiliului. Acesta are obligația de a depune la comisia parlamentară de profil raportul anual de activitate și de a prezenta raportul anual de activitate în ședința în plen a Parlamentului pînă la data de 1 martie a anului următor.

La etapa actuală, legislația națională nu prevede unele mecanisme funcționale ce ar permite responsabilizarea organelor de conducere ale autorităților menționate *supra* în cazul desfășurării de către acestea a unei activități neperformante și contrare scopului pentru care au fost constituite. Monitorizarea autorităților publice de către Parlament este un indicator de bună guvernare.

Fiind autoritatea atribuită cu competențe de numire în funcții, Parlamentul urmează a fi investit cu atribuții în sensul asigurării faptului că, persoanele numite prin hotărâre de Parlament își exercită atribuțiile cu maximă diligență. Mandatul obținut prin votul acordat de către Parlament nu poate fi considerat „un dăr”. Autonomia funcțională a autorităților publice nu exclude faptul responsabilizării acestor autorități față de cetățeni, în primul rînd, iar o eventuală nemulțumire a publicului urmează a fi materializată prin retragerea votului de numire a conducerii acestor autorități.

Se atestă că, în practică, Parlamentul „ia act” de raportul de activitate prezentat de către autoritatea publică, acest proces purtând un caracter formal. Chiar dacă comisia de profil sau deputații în Parlament depistează unele probleme în urma audierii raportului de activitate, acțiunile ce pot fi întreprinse sunt limitate.

Recomandările înaintate de către comisia de profil sunt, de cele mai multe ori, ignorate, iar o monitorizare reală a implementării recomandărilor nu se realizează.

Modul defectuos sau insuficient de îndeplinire de către conducătorii instituțiilor aflate sub control parlamentar, precum și modul de exercitare sau neexercitare a unor atribuții legale cu încălcarea legii și a Constituției, lipsesc de eficiență însăși instituțiilor statului și duc la încălcarea rolului său legal, precum și, pe cale de consecință, a dispozițiilor art.1 alin.(3) din Legea fundamentală.

Principiile conținute în legislația care se propune a fi modificată (în special principiul autonomiei și independenței funcționale, precum și principiul controlului parlamentar) fundamentează din perspectivă juridică decizia Parlamentului de a analiza și evalua activitatea prezentată de instituțiile respective prin rapoartele depuse, respectiv de a identifica și de a detalia activitățile și inactivitățile care au condus la un mod defectuos de exercitare a atribuțiilor constituționale și legale. Deși sunt instituții autonome, autonomia nu înseamnă lipsa oricărei răspunderi pentru modul în care își realizează atribuțiile conform Constituției și legilor. Răspunderea în fața Parlamentului este una de ordin administrativ, în sensul că reflectă principiul constituțional al controlului parlamentar asupra activității unei autorități autonome și independente. Raporturile constituționale dintre Parlament și instituțiile respective nu stabilesc o legătură de subordonare ierarhică între cele două autorități, ci atribuie Parlamentului un rol de control și posibilitatea de a sancționa conducătorii acestora prin revocare pentru modul defectuos în care și-a desfășurat activitatea prin raportare la competențele sale constituționale și legale. Acesta este și motivul pentru care legile prevăd obligația pentru de a depune rapoarte de activitate la Parlament, obligație legală a cărei realizare permite deschiderea procedurii de evaluare a modului în care activitatea desfășurată în anul de referință al raportului s-a realizat sau nu în limitele constituționale și legale, cu sau fără respectarea scopului legii. Or, a extinde ideea de independență și autonomie la imposibilitatea Parlamentului de a aprecia modul în care autoritățile statului și-a realizat atribuțiile ar echivala cu deturnarea principiului constituțional al controlului parlamentar constituționale și legale.

Referindu-ne la un caz analogic din România prin care Avocatul Poporului a fost revocat din funcție, Curtea Constituțională a României prin Decizia nr.732/2012 a statuat că *"Avocatul Poporului răspunde numai în fața Parlamentului, activitatea sa fiind supusă controlului parlamentar. Ca urmare, Parlamentul este singura autoritate în măsură să aprecieze dacă activitatea desfășurată de Avocatul Poporului, în calitatea sa de conducător al instituției, s-a realizat în limitele stabilite de Constituție și lege sau, dimpotrivă, cu încălcarea acestora, și în consecință, printr-o evaluare obiectivă în cadrul căilor și procedurilor exclusiv parlamentare, să dispună măsurile legale"*. Aceleași considerente de principiu au fost reiterate și în Decizia nr.455/2021, aceasta apreciind că *„cel puțin teoretic, nu poate fi exclus riscul ca persoana numită în funcția de Avocat al Poporului să abuzeze de prerogativele pe care Constituția și legea i le conferă, să le deturneze de la finalitatea lor legală ori să nu le îndeplinească în mod corespunzător și astfel să*

încalce grav valorile și principiile constituționale". De asemenea, Curtea Constituțională a României a statuat că "eliminarea posibilității Parlamentului de a revoca din funcție persoana care, în exercitarea mandatului de Avocat al Poporului, se dovedește că a acționat contrar Constituției și legii ar fi inacceptabilă și incompatibilă cu valorile fundamentale ale statului român enunțate în art.1 alin.(3) din Legea fundamentală", concretizând, totodată, că "situațiile în care poate interveni revocarea trebuie individualizate cu precizie la nivelul legii, iar procedura care urmează să fie respectată în această situație trebuie, de asemenea, stabilită prin norme lipsite de orice echivoc, astfel încât să fie evitat riscul unei revocări arbitrării".

În contextul celor expuse, propunem Parlamentului Republicii Moldova examinarea și adoptarea prezentului proiect de lege pentru modificarea unor acte normative.

Deputați în Parlament

Sergiu Litvinenco